

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 จำแนกตามเพศของครูและขนาดของโรงเรียน ดำเนินการวิจัยโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2550

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และขนาดของโรงเรียน

โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพ ดังนี้ 1) เพศ ครูผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.83 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 27.17 ทางด้านขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.3 และ โรงเรียนขนาดเล็กมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.5

2. การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1

2.1 การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) โดยมีการใช้ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา คือ อำนาจการให้รางวัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) อำนาจการอ้างอิง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) อำนาจตามกฎหมายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) และมีการใช้ฐานแห่งอำนาจการบังคับค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$)

2.2 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.2.1 การใช้ฐานแห่งอำนาจการให้รางวัล

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใช้อำนาจการให้รางวัลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.78 – 4.38 ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 8 การสนับสนุน ส่งเสริมให้บุคลากรทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่ง ($\bar{X} = 4.38$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 10 ช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องของบุคลากรทั้งในเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ($\bar{X} = 3.78$)

2.2.2 การใช้ฐานแห่งอำนาจการบังคับ

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใช้อำนาจการบังคับ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.58 – 4.01 ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 โดยเร่งรัดให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ทันเวลา ($\bar{X} = 4.01$) และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 8 ดำเนินการทางวินัยกับผู้กระทำความผิด เพื่อไม่ให้เป็นแบบอย่าง ($\bar{X} = 2.89$)

2.3 การใช้ฐานแห่งอำนาจตามกฎหมาย

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใช้อำนาจตามกฎหมาย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.07 – 4.23 ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5 โดยสั่งการหรือมอบหมายงานตามสายงาน ($\bar{X} = 4.23$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3 แข่งมาตรการดำเนินการสำหรับผู้กระทำความผิดวินัย ($\bar{X} = 3.69$)

2.4 การใช้ฐานแห่งอำนาจการอ้างอิง

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใช้อำนาจการอ้างอิงโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.75 – 4.19 ค่าเฉลี่ยสูงสุด ข้อ 5 โดยแสดงออกถึงความเป็นผู้เสียสละและอุทิศตน เพื่องานในหน้าที่ และข้อ 7 แสดงออกถึงการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการบริหารงาน ($\bar{X} = 4.19$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 พุดหรือกล่าวถึงการมีความสัมพันธ์กับผู้ที่มิตำแหน่งสูงหรือมีอำนาจ ($\bar{X} = 3.07$)

2.5 การใช้ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญ

ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใช้อำนาจความเชี่ยวชาญ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณารายข้อคำถาม พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.92 – 4.13 ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 10 โดยกำหนดระเบียบ การ

อนุญาต การอนุมัติในเรื่องการบริหารงานบุคลากร การเงินและพัสดุไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.13$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 กระจาตคนเป็นแบบอย่างที่ดี น่าเลียนแบบ ($\bar{X} = 3.92$)

3. เปรียบเทียบการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู

3.1 เปรียบเทียบการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ พบว่า

การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม 5 อำนาจ คือ อำนาจการให้รางวัล อำนาจการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจการอ้างอิง และอำนาจความเชี่ยวชาญ ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 เปรียบเทียบการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ทางด้านขนาดของโรงเรียนจึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน

การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่ครูได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมมากที่สุด คือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานตามความเหมาะสม รองลงมา คือ การนิเทศบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานต่างๆ และการใช้อำนาจที่มีอยู่เพื่อระงับความขัดแย้งไม่ให้สถานการณ์ลุกลามมากขึ้นเป็นอันดับต่อมา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) โดยมีการใช้ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา คือ อำนาจการให้รางวัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) อำนาจการอ้างอิง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) อำนาจตามกฎหมายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) และมีการใช้ฐานแห่งอำนาจการบังคับค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ข้อค้นพบที่ได้นี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำเร็จ โพธิวรรณ (2531, หน้า ค) ที่พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนใช้ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญและอำนาจตามกฎหมายมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาดัมส์ (Adams, 1975, p.3428 – A) ที่พบว่า การใช้ฐานแห่งอำนาจที่คณบดีและคณะกรรมการบริหารใช้ควบคุมบุคคลอื่น ได้แก่ อำนาจความเป็นผู้เชี่ยวชาญ และอำนาจอันชอบธรรม (อำนาจตามกฎหมาย) มากที่สุด

จากผลการวิจัยที่พบว่า ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญเป็นฐานแห่งอำนาจที่มีผู้บริหารโรงเรียนใช้มากที่สุดนั้น อาจเป็นผลมาจากผู้บริหารส่วนใหญ่จะเป็นผู้อาวุโส โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 55.2) และโรงเรียนขนาดกลางที่กำลังเติบโตเข้าสู่เกณฑ์โรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 28.3) ซึ่งผู้บริหารได้แสดงบทบาทความเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ครูได้รู้เห็นพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งความเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อค้นพบเกี่ยวกับการใช้ฐานแห่งอำนาจการบังคับของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในลำดับสุดท้ายและมีการใช้น้อยที่สุดเพราะการใช้ฐานแห่งอำนาจการบังคับก่อให้เกิดความไม่พอใจ ความคับข้องใจในหมู่ผู้ใต้บังคับบัญชา ถ้ามีการบังคับมากๆ ผู้ใต้บังคับบัญชาจะทำตามด้วยความไม่พอใจแสดงความเป็นศัตรูและก้าวร้าว ฐานแห่งอำนาจการบังคับควรนำมาใช้เมื่อมีการฝ่าฝืนระเบียบอย่างจงใจ อันเป็นความเสียหายต่อโรงเรียน โดยส่วนรวมซึ่งเป็นผู้บริหารต้องใช้ฐานแห่งอำนาจนี้อย่างเหมาะสมเพื่อให้บังเกิดผลตามที่ต้องการ

2. การเปรียบเทียบการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู

2.1 การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูเพศชายและเพศหญิง พบว่า ทั้งครูเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้ฐานแห่งอำนาจแต่ละฐานโดยเฉลี่ยในระดับมาก โดยมีการใช้ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญมากที่สุดเป็นอันดับแรก ส่วนการใช้ฐานแห่งอำนาจในลำดับรองๆ ลงไป ทั้งความคิดเห็นของครูเพศชายและเพศหญิงนั้น พบว่า มีความคิดเห็นที่เหมือนกันในการลำดับการใช้ฐานแห่งอำนาจ ได้แก่ การใช้ฐานแห่งอำนาจ การให้รางวัลและการใช้ฐานแห่งอำนาจการบังคับ ซึ่งเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้อยู่ในลำดับที่ 2 และ 5 ตามลำดับ ส่วนการใช้ฐานแห่งอำนาจที่ครูเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่ตรงกันในการใช้ ได้แก่ ฐานแห่งอำนาจตามกฎหมายและฐานแห่งอำนาจอ้างอิง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อค้นพบของผู้วิจัยที่พบว่า ทั้งครูเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนใช้ฐานแห่งอำนาจเชี่ยวชาญมากเป็นลำดับแรกนั้น แสดงให้เห็นว่า ทั้งครูเพศชายและเพศหญิงต่างก็รับรู้และยอมรับในความเป็นผู้รู้ ผู้ที่มีประสบการณ์ และสอดคล้อง

กับผลการวิจัยของ สำเร็จ โพธิวรรณ (2531, หน้า ค) และอาดัมส์ (Adams, 1975, p.3428) ที่พบว่า ฐานแห่งอำนาจที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ควบคุมบุคคลอื่นได้แก่ ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญและอำนาจตามกฎหมายมากที่สุด

การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูเพศชายและเพศหญิงแล้ว ปรากฏว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 5 ฐาน ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าระดับความคิดเห็นของครูเพศชายและเพศหญิงมีระดับความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกันแสดงถึงการรับรู้ต่อพฤติกรรมหรือการกระทำที่เป็นแหล่งหรือต้นเหตุของฐานแห่งอำนาจทั้ง 5 ฐานพอๆ กัน โดยพบว่าการใช้ฐานแห่งอำนาจทั้ง 5 ฐานอยู่ในระดับมาก

2.2 การใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เมื่อพิจารณาถึงขนาดโรงเรียนแล้ว พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่ตรงกันว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญมากที่สุดเป็นอันดับ 1 แต่เมื่อเปรียบเทียบการใช้ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญระหว่างขนาดโรงเรียนแล้ว พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลางมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงถึงการเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญให้ครูได้รับรู้มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ส่วนการใช้ฐานแห่งอำนาจการบังคับของผู้บริหารโรงเรียน เป็นฐานแห่งอำนาจที่ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นตรงกันว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้เป็นลำดับสุดท้ายและน้อยกว่าฐานแห่งอำนาจอื่นๆ ทั้งหมด และระดับความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยระดับความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง สูงกว่าครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ใช้อำนาจการบังคับน้อยกว่าผู้บริหารขนาดใหญ่ จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีโอกาสพบปะ พูดคุยหรือชี้แจงระเบียบ ข้อปฏิบัติต่างๆ แก่คณะครูในโรงเรียนด้วยตนเอง และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีจำนวนบุคลากรในโรงเรียนเป็นจำนวนมากและมักใช้อำนาจผ่านทางรองผู้บริหารโรงเรียนในการที่จะให้บุคลากรดำเนินการตามแนวทางที่ต้องการ

3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จากการวิจัยพบว่า ข้อที่ครูให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมมากที่สุด คือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานตามความเหมาะสม เพราะว่าการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานตามความเหมาะสม สถานการณ์ จะทำให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพ หรือผลสำเร็จที่ดีกว่า เนื่องจากงานต่างๆ ไม่มีอะไรที่แน่นอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ที่ควรพิจารณาในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ควรใช้ฐานแห่งอำนาจความเชี่ยวชาญมากกว่าฐานแห่งอำนาจอื่นๆ ผู้บริหารควรพยายามสร้างผลงานดีเด่นเป็นที่น่าเชื่อถือ เป็นผู้มีความรู้ใหม่ และทันต่อเหตุการณ์เสมอ
2. ควรใช้ฐานแห่งอำนาจการบังคับให้น้อยกว่าฐานแห่งอำนาจอื่นๆ และต้องพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ฐานแห่งอำนาจการบังคับนี้ นอกจากจำเป็นจริงๆ
3. การใช้ฐานแห่งอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งอยู่ในรูปของการออกคำสั่ง ผู้บริหารจะต้องออกคำสั่งที่สุภาพ เหมาะสม และเป็นที่น่าเชื่อถือว่าชอบธรรม พยายามหลีกเลี่ยงการใช้คำสั่งที่ไม่เหมาะสมเพราะจะทำให้เกิดการต่อต้านได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารหรือรองผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งเป็นสายงานบริหาร ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ
2. ควรทำการวิจัยการยอมรับตามฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ
3. ควรทำการวิจัยการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหาร โรงเรียนโดยใช้กรอบทฤษฎีอื่น ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ
4. ควรทำการวิจัยการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ

5. ควรทำการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ฐานแห่งอำนาจของผู้บริหารกับขวัญ
ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ
และคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี